

U V O D

Razvojem savremenog bankarstva i privrede, izloženost različitim vrstama rizika u poslovanju postaje sve veća. Blagovremeno identifikovanje svih vrsta rizika i adekvatne mjere zaštite, postaju izuzetno važan faktor uspješnosti poslovanja, u sve složenijim uslovima privređivanja.

Rizici u poslovanju, kao mjerljiva vjerovatnoća događaja, posljednjih deset godina su najaktuelnija tema u debatama naučne i stručne javnosti. Velika izloženost banaka različitim rizicima, ali i složenost postupka njihove identifikacije i mjerenja, proces upravljanja, podigla je na nivo filozofsko-stručnog razmišljanja, što predstavlja stručno znanje i obrazovanje menadžera rizika, ali i visok stepen kreativnosti i inovativnosti u donošenju konačnih odluka.

U cilju stabilnosti u razvoju svog poslovanja i ravnopravnog učešća u velikoj tržišnoj konkurenciji, a prije svega radi zaštite svojih deponenata i očuvanja sistemske stabilnosti i likvidnosti, banke moraju da u svoje strateške ciljeve ugrade strategije upravljanja bankarskim rizicima. Primjena upravljanja i analiza rizika u bankarstvu, promovišu se u neophodan proces ekspanzije zdravog i stabilnog bankarskog sistema.

U bankarskoj knjizi je nastanak kreditnog rizika jedna od ključnih opasnosti po bankarski portfolio, jer ukoliko dođe do nemogućnosti naplate potraživanja od nekoliko ključnih klijenata banka može da zapadne u problem nesolventnosti. Ipak, kreditni rizik u ovom domenu ne odnosi se samo na nemogućnost naplate potraživanja usljed bankrotstva dužnika već i na nekoliko dodatnih događaja kao što su: kašnjenje u naplati potraživanja i restrukturiranje kredita usljed pogoršanja kreditne sposobnosti dužnika. Prvi razlog nije toliko opasan, jer se većina problema ove prirode rješava na adekvatan način. Mnogo veća opasnost leži u restrukturiranju kredita, jer taj čin jasno oslikava pad kreditnog rejtinga i samim tim opasnost od nemogućnosti povraćaja uloženih sredstava po banku.

Predmet ovog specijalističkog rada je da prikaže savremena teorijska dostignuća upravljanja i analiziranja rizika u bankarstvu, sa posebnim osvrtom na kreditni.

CILJ ovog specijalističkog rada je opis procesa upravljanja rizicima u bankarstvu u Republici Srpskoj i regionu.

METODOLOŠKI PRISTUP: u izradi ovoga rada korištene su slijedeće metode: analitičke i sintetičke, induktivne i deduktivne, hipotetičke i empirijske i posebna metoda ekonomske analize.

HIPOTEZE:

- Za onoliko za koliko se obavezno ocjenjuje kreditni rejting svakog korisnika kredita, za toliko su smanjeni rizici;
- Ekonomski i politički procesi u Srpskoj zahtjevaju od banaka da procjenjuju rizike svake poslovne transakcije, koja bi trebalo da bude predmet kreditiranja;
- Od ekonomske snage banke direktno zavisi upravljanje kreditnim rizikom, tj. što je kapital banke veći, za toliko je veće pokrivanje rizika.

STRUKTURA RADA:

U prvom dijelu specijalističkog rada, koji nosi naziv „Bankarski rizici prema Bazelskim sporazumima" biće razmotrena regulativa, prvenstveno pravila Bazelskog sporazuma I, a potom i Bazelskog sporazuma II, sa posebnim osvrtom na rizike u bankarstvu, kao i kvalitativni i kvantitativni kvalifikacioni kriterijumi za predložene pristupe kalkulaciji ekonomskog kapitala po osnovu izloženosti kreditnom riziku predloženih pristupa za kalkulaciju ekonomskog kapitala (Pristup osnovnog indikatora, Standardizovani i Napredni pristup).

U drugom dijlu ovog rada, koji nosi naziv „Rizici u bankarstvu " biće razmotrene najrasprostranjenije vrste rizika u bankarstvu, a tu su: rizik likvidnosti, kamatni rizik, rizici izloženosti banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, rizici ulaganja banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, rizici koji se odnose na zemlju porijekla lica kome je banka izložena, devizni i naravno operativni rizik.

U trećem dijlu je detaljno objašnjen kreditni rizik, izvori kreditnog rizika, kao i proces upravljanja, koji ukazuje na važnost obuhvatnog i preciznog definisanja pojma kreditnog rizika i dinamiku procesa, koja se odvija na nekoliko nivoa : identifikacija, ocjena, kontrola i praćenje.

Na kraju rada dat je zaključak, kao i spisak korišćene literature i drugih izvora pri izradi ovog specijalističkog rada.